

Marko Marulić
JUDITA
(1501. – 1521. – 2021.)

Stručno-znanstveni skup

Split, 23. – 24. travnja 2021.
Muzej grada Splita

SAŽETCI RADOVA

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Marko Marulić – Judita
(1501. – 1521. – 2021.)

Stručno-znanstveni skup

Nakladnik

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Glavna i odgovorna urednica

dr. sc. Dubravka Brezak Stamać

Uredništvo edicije

dr. sc. Dubravka Brezak Stamać

Agencija za odgoj i obrazovanje

dr. sc. Srećko Listeš

Agencija za odgoj i obrazovanje

dr. sc. Željko Jozić

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

dr. sc. Vesna Budinski

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Loranda Miletić, prof.

Agencija za odgoj i obrazovanje

Tonči Maleš, prof.

Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Pokrovitelji

Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

Blaženko Boban

splitsko-dalmatinski župan

Marko Marulić
JUDITA
(1501. – 1521. – 2021.)

Stručno-znanstveni skup

Split, 23. – 24. travnja 2021.

Muzej grada Splita

Gotička dvorana

SAŽETCI RADOVA

Agencija za odgoj i obrazovanje

Split, MMXXI

Predgovor

Obilježavanje pola tisućljeća postojanja hrvatske pisane riječi, tiskane knjige s potpisom autora velika je obljetnica za povijest jednoga naroda, za povijest hrvatske književnosti u svekolikom inventaru europske književnosti. Obilježavanje 500 godina od prvoga tiska Marulićeve Judite, prve autorске knjige na hrvatskom jeziku, objavljene u Veneciji 1521. godine, važan je povod koji je Agencija za odgoj i obrazovanje prepoznala kada smo krajem prosinca 2020. uputili javni poziv znanstvenim ustanovama, odgojno-obrazovnim institucijama i sveučilištima u Republici Hrvatskoj s nakanom da bismo uoči 21. travnja, dana kada je Marulić davne 1501. potpisao svoj ep Judita, održali stručno-znanstveni skup u pjesnikovom rodnom Splitu, u palači Marulićevog prijatelja humanista Dmine Papalića, danas Muzej Grada Splita.

Dvodnevni skup organiziran je 23. i 24. travnja 2021., a odazvale su se eminentne znanstvene, odgojne i umjetničke institucije: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Staroslavenski institut, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu te nastavnici osnovnih i srednjih škola.

Skup je interdisciplinarnoga karaktera te želi ukazati na društvenu i povesnu klimu Splita i Mletačke Republike početkom XVI. stoljeća kada je Marulić napisao ep koji aktualizira turske prodore nadomak Splita odnosno Klisa. Marulić je pripadao humanističkom krugu svojih sugrađana pjesnika koji su tako otmjeno njegovali latinski izričaj i nastojali živjeti davno nestalu

antičku kulturu nadomak Splita u antičkoj Saloni. Judita kao ep i kao književni lik svjedoči kršćanski svjetonazor i patriotizam renesansnoga pjesnika Marulića, u brojnim djelima na latinskom jeziku otvorenoga za komunikaciju s cijelom intelektualnom latinskom Europom. Marulićev ep će se tumačiti kroz niz raznolikih filoloških rasprava, povijest umjetnosti, ali i kroz renesansnu glazbu, muzikološku studiju, kao i koncert izdvojen za najpopularnije renesansno glazbalo – lutnju, kao i primjere prakse u nastavi hrvatskoga jezika, povijesti, likovne umjetnosti i likovne kulture.

Agencija za odgoj i obrazovanje, organizator ovoga dvodnevnog važnog književno-znanstvenoga događaja, željela je skrenuti pozornost na klasika hrvatske književnosti, kanonskoga pisca važnoga za suvremenu hrvatsku kulturu i jezik, isto toliko koliko je bila važna odvažna gesta prije pola tisućljeća kada je Marulić u »hrvatskim versima« dvostruko rimovanim dvanestercima napisao umjetnički ep.

Važnost ove manifestacije prepoznalo je Ministarstvo znanosti i obrazovanja na čelu s ministrom Fuchsom te župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban, te se u ime Agencije zahvaljujem na počasnom pokroviteljstvu na ovom stručno-znanstvenom događaju.

Također, zahvalni smo hrvatskim zastupnicima u našem Parlamentu koji su prepoznali inicijativu te su 9. travnja 2021. donijeli Odluku o proglašenju 2021. Godinom Marka Marulića.

500 godina od objave prve hrvatske tiskane knjige, 700 godina od smrti velikoga talijanskog pisca Dante Alighierija dovoljan su razlog da budu kruna književnih događanja 2021. godina – Godine čitanja.

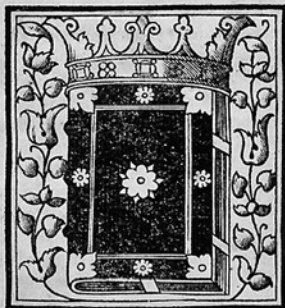
*Predsjednica Organizacijskog odbora
Marko Marulić (1501. – 1521. – 2021.)*

Dubravka Brezak Stamać

CLibar Marca Marula Splichianina Vchomse
ufdarfi Istoria Sfete udouice tudit u uersih
haruacchi slofena/chacho ona ubi uoi
uodu Olopherna Posridu uoif
che gnegoue/i oslodobi pu
ch israelschi od ueli
che pogibili.

Prodaiuse ubnecih umarcarii uftacu
chidarfi libar fa signao.

Prvo izdanje *Judite* tiskano je u Veneciji 13. kolovoza 1521.
Djelo je Marulić posvetio svojem krsnom kumu
don Dujmu Balistriliću.

Program skupa

23. travnja 2021. (petak) | Gotička dvorana

- 10:00 Svečani početak stručno-znanstvenoga skupa
- 10:30 prof. art. **Joško Ševo**, Akademija dramske umjetnosti, Zagreb, **kazivanje ulomaka iz epa *Judita* Marka Marulića**
- 10:45 dr. sc. **Tonija Andrić**, doc., Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, **Povijesni kontekst Marulićeve *Judite*: Split krajem 15. i početkom 16. stoljeća**
- 11:00 dr. sc. **Ivan Matijević**, doc., Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, **Marko Marulić i salonitanska epigrafska baština**
- 11:15 prof. dr. sc. **Ivana Prijatelj Pavičić**, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu – **Ružica Ercegovac**, Restauratorska radionica u Splitu, **Prikazi alegorija u slikarstvu Dalmacije Marulićeva doba: analiza alegorijskoga ciklusa iz trogirske palače Barbieri**
- 11:30 stanka
- 12:00 dr. sc. **Marijana Horvat** – dr. sc. **Vuk-Tadija Barbarić**, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, **Preko grafije do jezika – analiza izdanja Marulićeve *Judite***
- 12:15 prof. dr. sc. **Sanja Vulić**, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, **O jeziku Marulićeve *Judite***
- 12:30 prof. dr. sc. **Mladen Parlov**, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu, **Marulićeva duhovna baština**
- 12:45 dr. sc. **Monika Jurić Janjik**, doc., Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, **Hrvatska renesansna glazba u praksi i teoriji: tradicijske melodije, umjetnička polifonija i „moralnost“ glazbe**
- 13:00 prof. art. **Joško Ševo**, Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, **kazivanje soneta *Oproštaj* Tina Ujevića**

23. travnja 2021. (petak) | Hrvatski dom

13:30 **Igor Paro**, prof., Umjetnička škola Franje Lučića, Velika Gorica, **Lutnja u hrvatskom renesansnom pjesništvu**,
Multimedijalno predavanje i koncert renesansne glazbe

24. travnja 2021. (subota) | Gotička dvorana

- 9:00 prof. art. **Joško Ševo**, Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, **kazivanje ulomaka iz Marulićeve elegije *Molitva suprotiva Turkom***
- 9:15 dr. sc. **Srećko Listeš**, Agencija za odgoj i obrazovanje – dr. sc. **Zrinka Perković Dodig**, OŠ Strožanac, Split, **Marulićeva elegija *Molitva suprotiva Turkom***
- 9:30 dr. sc. **Martina Kolar Billege**, doc. – dr. sc. **Vesna Budinski**, doc. – **Ivana Dubovečak**, prof. – **Marija Papa**, prof., Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, **Recepcijsko-produkcijske sastavnice mikrostrukturiranoga metodičkog modela Marulićeve *Judite* u nastavi Hrvatskoga jezika**
- 9:45 dr. sc. **Ana Šimić**, Staroslavenski institut, Zagreb, **Djedovina hrvatske književnosti – o pisanoj kulturi srednje Dalmacije prije Marulića**
- 10:00 dr. sc. **Zdravka Skok**, Gimnazija Josipa Slavenskog, Čakovec, **Semantički frazemi u Marulićevoj *Juditi***
- 10:15 dr. sc. **Lucijana Armanda Šundov**, doc., Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, **Što je Pavličiću Marulićeva *Judita* u romanu *Pokora?***
- 10:30 dr. sc. **Ana Mihaljević**, Staroslavenski institut, Zagreb – **Igor Medić**, prof., Klasična gimnazija, Zagreb, **Dva *Juditina* lica – Marulićev izvornik i Grčićev prepjev u nastavi Hrvatskoga jezika**
- 10:45 stanka

- 11:00 **Irena Sačić**, prof. – **Sanja Budimir**, prof., Tehnička škola, Šibenik, **Projekt *Judita* – integrirana nastava Povijesti i Hrvatskoga jezika**
- 11:15 **Maja Sokač**, prof., Gimnazija Karlovac – **Glorija Mavrinac**, prof., Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka, **Imagološko čitanje Marulićeve *Judite* – proširivanje mogućih okvira učeničke recepcije**
- 11:30 **Rina Vidović** prof., Srednja škola, Supetar, Brač, ***Judita* Marka Marulića – arhetipski i feministički pristup djelu (s metodičkim primjerima)**
- 11:45 **Lucija Mlakar**, mag. edu., OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, ***Judita* kao simbol moderne žene koja se bori za svoja prava**
- 12:00 stanka
- 12:30 **Anđelka Rihtarić**, prof., OŠ Vladimira Nazora, Sveti Ilija, **Koliko *Judita* živi u *Juditi*?**
- 12:45 **Sanja Tomazinić Krotin**, prof., Industrijsko-obrtnička škola, Sisak, **Marulić u industrijskoj zoni**
- 13:00 **Ivana Jarebić** mag. edu., **Recepcija *Judite* u nastavi Hrvatskoga jezika**
- 13:15 **Marina Marijačić**, prof., OŠ Smiljevac, Zadar, **Marulićeve *Judita* – metodički izazov učiteljima i nastavnicima Hrvatskoga jezika**
- 13:30 stanka
- 13:45 **Goran Krapić**, prof., Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka, **Ivan Meštrović i razna Marulićeve lica u nastavi Hrvatskoga jezika**
- 14:00 **Danijela Baćilo**, prof., SŠ Metković, **Juditin poučak**
- 14:15 **Stanislava Bakić**, dipl. učit. – **Jelena Fujs**, prof., OŠ Ive Andrića, Zagreb, **Na izvoru hrvatske književnosti. Čitamo *Juditu* – stvaramo s Marulićem**

Libar Marca Marula Splichianina
Uchomse vsdarsi Zstoria Sfete vdo
uice Judit u versih haruacchi slo
fena: chacho ona vbi voi vo
du Dlopherna Posridu
voische gnegoueri of
lodobi puch israels
chi od veliche
pogibili.

Prodatusse vpadri dierolima
mirchouichia.

Drugo izdanje *Judite* tiskano je u Veneciji 30. svibnja 1522.

dr. sc. **Tonija Andrić**, doc.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Odsjek za povijest

Povijesni kontekst Marulićeve *Judite*: Split krajem 15. i početkom 16. stoljeća

Šesnaesto stoljeće doba je velikih društveno-političkih, demografskih i ekonomskih nestabilnosti za Split i Splićane. Razdoblje je to u kojem Split, sad već desetljećima uklopljen u sastav Mletačke Republike, doživljava prve upade turskih četa na svoj komunalni teritorij te se ubrzano priprema na obranu. Tijekom 16. st. grad su poharale i dvije epidemije kuge, koje će ga potpuno demografski i privredno uništiti, a u drugom desetljeću 16. st. obnavljaju se i međustaleški sukobi izazvani neravnopravnom raspodjelom političke moći. U situaciji teškoga osmanskog pritiska na zaleđe grada, brojni naši humanisti i latinisti traže pomoć kršćanskoga zapada, a Marulić u svojoj *Juditi* već nudi jasan koncept borbe protiv »nevjernika«. Stoga ovo izlaganje kontekstualizira nastanak Marulićeve *Judite* i pruža detaljniji uvid u splitske prilike toga doba.

dr. sc. **Ivan Matijević**, doc.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Odsjek za povijest

Marko Marulić i salonitanska epigrafska baština

Najstariju zbirku kamenih natpisa u Hrvatskoj stvorio je znameniti splitski humanist Dmine Papalić. Njegov prijatelj Marko Marulić u svojem je iznimnom djelu *In epigrammata priscorum commentarius* (*Tumač uz natpise starih*) nastalom između 1503. i 1510. prepisao i raznovrsnim komentarijima popratio stotinu četrdeset i jedan poganski natpis iz ove zbirke. Theodor Mommsen je u *CIL*-u (*Corpus inscriptionum Latinarum*) pohvalio Marulićev rad. U *Tumaču* je dvadeset i devet salonitanskih natpisa koji su danas većinom izgubljeni, a pet ih se čuva u Arheološkom muzeju u Splitu.

dr. sc. **Ivana Prijatelj Pavičić**, red. prof.,
Ružica Ercegovac, konzervatorica-restauratorica

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Restauratorska radionica u Splitu,
Ministarstvo kulture RH

Prikazi alegorija u slikarstvu Dalmacije Marulićeva doba: analiza alegorijskoga ciklusa iz trogirске palače Barbieri

Da bismo što bolje razumjeli Marulićevo djelo, potrebno je poznavati društveno-povijesne i kulturne okolnosti u kojima je Marulić živio i stvarao svoja umjetnička ostvarenja. U ovom radu neće biti riječi o alegorijama u književnim djelima Marulića i njegova razdoblja, ni u teološkim djelima koja su utjecala na njegov književni opus, nego o njihovim prikazima u slikarstvu onodobne Dalmacije. Dosada se samo znalo za alegorije kreposti i mana naslikanih u kodeksu kotorske obitelji Bucchia iz 1466. godine koji se čuva u Biblioteci Marciana u Veneciji. Stoga je otkriće deset drvenih ploča s prikazima kreposti i mana u lipnju 2016. u trogirskoj palači koja je nekoć pripadala obitelji Barbieri, smještenoj na predjelu Obrov, bila prava mala senzacija. U radu ćemo se baviti njihovom ikonografskom i stilskom analizom, a koje ukazuju na kršćanski svjetonazor i prožetost antičkim kulturnim utjecajima humanističke sredine iz koje je Marulić ponikao.

dr. sc. **Marijana Horvat**, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju,
dr. sc. **Vuk-Tadija Barbarić**, znanstveni suradnik

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Preko grafije do jezika – analiza izdanja Marulićeve *Judite*

Kad se učenici u svojim čitankama i lektirama susreću s djelima nastalim na starome jeziku, pred sobom imaju tekst otisnut suvremenim pravopisom i slovopisom. Stoga im je teško pretpostaviti s kojim se sve problemima suočava filolog u nastojanju da stari zapis preslovi važećim slovopisom, što vjernije prenese piščev jezik i omogući uvid u jezik razdoblja i sredine iz koje promatrani tekst potječe. U ovom prilogu na ograničenom uzorku analizira se i uspoređuje grafija pet izdanja *Judite* Marka Marulića objavljenih u Veneciji, i to 1521., 1522., 1523., 1586. i 1627. Osim davanja usporednoga opisa grafijskih rješenja, cilj je oprimjeriti gore spomenute filološke probleme. Naglasak će biti na fonološkoj razini, ali će se pokazati i funkcioniranje jedinica drugih jezičnih razina u Marulićevu jeziku. Autori će podijeliti svoj računalni korpus načinjen za potrebe ovoga izlaganja u nadi da će se moći dalje upotrebljavati u edukativne svrhe.

dr. sc. **Sanja Vulić**, red. prof.

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

O jeziku Marulićeve *Judite*

Judita je, kao i ostala Marulićeva hrvatska djela, riznica hrvatskoga književnoga jezika na samom početku 16. stoljeća. Posebice je taj jezik zanimljivo razmatrati s aspekta historijske dijalektologije jer su razlike između čakavštine, kajkavštine i hrvatske arhaične štokavštine u 16. stoljeću bile neusporedivo manje nego danas. U tom će se kontekstu razmotriti pojedine Marulićeve jezične realizacije koje nisu nužno bile preuzete iz crkvenoslavenskoga i iz ine književnojezične tradicije, premda su u literaturi takvima smatrane (npr. riječi *črida*, *šereg*). To ujedno olakšava istraživanje koje su realizacije temeljene na onodobnom organskom idiomu, odnosno idiomima. S aspekta historijske dijalektologije bit će razmatrane i neke poznate riječi, kao npr. *hiža* koja se smatrala kajkavizmom u Marulića. Osim leksičke analize, uključujući i specifičnosti leksičke semantike, jezikoslovna će analiza obuhvatiti različite jezične razine. Također će se pokazati pojedina naglasna odstupanja od rime dvostruko rimovanoga dvanaesterca.

dr. sc. **Mladen Parlov**, red. prof.

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu

Marulićeva duhovna baština

Duhova baština u najširem smislu riječi sve je ono što je ostalo iza jednog čovjeka, pokoljenja ili naroda, bez obzira na vrijednosni sud o toj baštini. Duhovnom baštinom u tom smislu možemo nazvati i materijalna ostvarenja jer su plod ljudskoga uma, odnosno ljudskoga duha. U užem smislu riječi duhovnom baštinom jednoga čovjeka nazivamo ostavštinu koja je nadahnuta kulturom u kojoj je osoba živjela i koja je utjecala na kulturu daljnjih pokoljenja. U ovom užem smislu i sam primjer života predstavlja se kao baština jer netko može primjerom svojega života biti izazov te izvor nadahnuća za nove naraštaje. Životi istaknutih osoba, koje kršćani nazivaju svecima, primjer su takve vrste baštine.

Na Marka Marulića (1450.-1524.) možemo primijeniti sva tri navedena vida duhovne baštine. Naime, iza sebe je ostavio brojna djela, od kojih neka ne bismo mogli ubrojiti u duhovnu baštinu, barem kršćanskoga tipa, u užem smislu riječi (primjerice tzv. *Glasgowski stihovi*). Istodobno, Marulić je iza sebe ostavio djela koja su već njegovu naraštaju služila kao izvor nadahnuća za bolji život. Tu posebno mislimo na *Evandelistar* i *Instituciju*, ali i na druga djela kršćanskoga nadahnuća koja su objavljivana i prevedena na više europskih jezika. Njegova su djela čitali i njima se nadahnjivali kraljevi i biskupi, sveci i grješnici, učeni i manje učeni. Kroz gotovo dva stoljeća Marul je svojim djelima nadahnjivao, izazivao i poticao cijele naraštaje vjernika laika, redovnika i svećenika. Na kraju Marulić je, kako nam prenose svjedoci njegovi suvremenici, živio uistinu svetačkim životom, tako da je ne samo umro na glasu

svetosti – *in fama sanctitatis* – nego je svojim suvremenicima i sljedećim naraštajima postao izazov i nadahnuće za humaniji i bolji život.

Marulićeva duhovna baština osobita je odjeka imala u narodu kojem je pripadao i kojim se ponosio. U devetnaestom je stoljeću prozvan »ocem hrvatske književnosti« (Ivan Kukuljević Sakcinski), a u dvadesetom, pod tuđinskom čizmom, Marul je polako tonuo u zaborav. Nadali smo se kako će uspostavom hrvatske države Marulić za Hrvate postati ono što je Dante za Talijane ili Goethe za Nijemce. No, mi kao da ne znamo što bismo s Marulićem pa se pitamo: Treba li ga izbaciti iz školske lektire ili ga ostaviti? Pitamo se: Što od Marulića ponuditi novim naraštajima?, ne shvaćajući da Hrvati u svojoj povijesti, s vrijednosne točke gledišta, nikada nisu imali tako plodna i dobra autora koji je svojim djelima odgajao naraštaje Europljana te koji i danas ima što ponuditi novim naraštajima, ako ne Europljana, ono barem svojih Hrvata.

dr. sc. **Monika Jurić Janjik**, doc.

Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska renesansna glazba u praksi i teoriji: tradicijske melodije, umjetnička polifonija i »moralnost« glazbe

Razjedinjenost područja današnje Hrvatske u 15. i 16. stoljeću uzrokovala je izrazitu neujednačenost u razvoju glazbenoga života u hrvatskim povijesnim zemljama. U najtežoj su situaciji bila sjeverno-kontinentalna područja u kojima je zbog političkoga i vojnoga položaja uglavnom sva pozornost bila usmjerena na vlastiti opstanak te u tim pokrajinama nalazimo samo izolirana kulturna ostvarenja. Međutim, u priobalnim je pokrajinama glazbeno-kulturna produkcija bila znatno razvijenija, stoga je u glazbi jadranskih područja kao što su Cres, Split, Šibenik i Hvar prisutan svojevrstan kontinuitet koji se do određene mjere može usporediti s Dubrovačkom Republikom kao najrazvijenijim hrvatskim područjem u ovom razdoblju. S obzirom na to da je u renesansi glazba imala specifičnu funkciju koju sekundarni izvori često dokazuju čak i bolje od onih primarnih, ovaj će pregled hrvatske renesansne glazbe uključivati nekoliko različitih glazbenih i neglazbenih kategorija: književna djela (u kojima su prisutni elementi tradicijske glazbe: npr. Marulićeva *Judita*, Zoranićeve *Planine* te Hektorovićevo *Ribanje i ribarsko prigovaranje*), muzikalije i glazbeno tiskarstvo (ostvarenja umjetničke polifonije kao najkarakterističnijega obilježja europske renesansne glazbe na primjeru skladatelja i glazbenih tiskara hrvatskoga podrijetla: Andrea Patritio, Giulio Schiavetto, Andrea de Antiquis, Franciscus Bossinensis), spisi enciklopedijsko-filozofijskoga karaktera (teorijska promišljanja o glazbi u djelima odabranih autora: Crešanina Frane Petrića, Šibenčanina Fausta Vrančića, Zadrana Federika Grisogona Bartolačića i Luigija Bassana te Dubrovčana Nikole Vitova Gučetića i Miha Monaldija).

Igor Paro, prof.

Umjetnička škola Franje Lučića, Velika Gorica

Lutnja u hrvatskom renesansnom pjesništvu

Multimedijalno predavanje i koncert renesansne glazbe

Na ovogodišnjem stručnom i znanstvenom skupu *Marko Marulić, Judita (1501. – 1521. – 2021.)*, posvećenom velikoj 500. godišnjici prvoga objavljivanja *Judite* Marka Marulića, 23. travnja 2021. u Muzeju grada Splita hrvatski lutnjist Igor Paro izvest će prigodni program renesansne glazbe za lutnju. Izbor uključuje lutnjiste i skladatelje koji su bili popularni upravo u vrijeme kada je Marko Marulić živio i stvarao, posebno otkada je napisao *Juditu*, dakle od 1501. pa do njezina prvoga objavljivanja 1521. godine. To razdoblje ujedno je i vrijeme procvata tehnologije notnoga tiskarstva i pojave prve tiskane glazbe za lutnju.

Prije samoga koncerta Igor Paro održat će, uz projekciju slika, jedno kratko uvodno predavanje s osvrtom na kulturu lutnje u našim krajevima, posebno u Dalmaciji, kao i na kulturno-povijesni okvir simbioze pjesništva i glazbe na početku 16. stoljeća. U predavanju ćemo se osvrnuti na značaj lutnje kao najpopularnijega renesansnog glazbala, na prisutnost i alegorijsko značenje lutnje u ikonografiji europske i hrvatske likovne umjetnosti te u književnim djelima, osobito u lirskom pjesništvu renesanse. To uvodno predavanje bit će sažetak oglada koji će u cijelosti biti objavljen u prigodnom zborniku radova.

Nakon uvodnoga predavanja Igor Paro izvest će program renesansne glazbe za lutnju s djelima sljedećih skladatelja: Johannes Ockeghem, Alexander Agricola, Francesco Spinacino, Joan Ambrosio Dalza, Franciscus Bossinensis, Arnolt Schlick, Vincenzo Capirola, Marco dal' Aquilla, Francesco da Milano.

Sve skladbe bit će izvedene na renesansnoj lutnji sa šest pari žica, kakva je bila karakteristična za početak 16. stoljeća.

Skladbe Marulićevih europskih suvremenika poslužit će za jednu neposrednu ilustraciju glazbe kakva se u Marulićevu humanističkom krugu u Splitu i u Dalmaciji vrlo vjerojatno mogla čuti i izvoditi. Posebno zanimljivi za sudionike skupa bit će poveznice s glazbom, odnosno spominjanje muziciranja uz lutnju, koje možemo pronaći u pjesništvu hrvatskih renesansnih pjesnika, kao i u opusu samoga Marka Marulića.

Vrijeme predviđeno za cijeli nastup je 45 minuta, od toga 15 minuta za uvodno predavanje i 30 minuta za koncert.

dr. sc. **Srećko Listeš** – dr. sc. **Zrinka Perković Dodig**

Agencija za odgoj i obrazovanje – OŠ Strožanac, Split

Marulićeva elegije *Molitva suprotiva Turkom*

Živeći u Splitu, Marko Marulić je shvaćao kako njegovu gradu razvoj koči Venecija, pod čijom je okupacijom proveo život. Istodobno, s istoka su prodirali Osmanlije i okupirali gotovo sve krajeve do Splita. Oslanjajući se na tominsku estetiku (*integritas, claritas, consonantia*), Marulić je spjevao *Molitvu suprotiva Turkom* nešto prije *Judite* (pretpostavlja se na samom kraju 15. st.) hrvatskim jezikom i latinskim akrostihom u slavu Boga.

U radu se analizira značaj Marulićeve poruke, spjevu na hrvatskomu jeziku kao mediju i njegov značaj za snažan razvoj (*zlatno doba!*) hrvatske književnosti.

Renesansa je obnovila klasični vrijednosni sustav, a klasični duh postaje u ovom dobu arhetip; djelo je, stoga, nastojalo odražavati univerzalnu ideju ljepote i sklada. Istraživanje ljepote u čovjeku i pronalaženje baš u njemu elemente za koje se zalaže tominska skolastika, sklad, jasnoću i cjelovitost, novi je čovjek prepoznao sebe kao biće koje će istraživati prirodne zakone, pokoravati im se ne bi li razvijao svoje duhovne i umne sposobnosti. Budući da se renesansni čovjek napajao na božanskomu nebeskomu izvoru, plodove je trebao ostvarivati na zemlji i u svomu smrtnomu životu. Baš se tominska estetika ogleda u *Molitvi suprotiva Turkom*, koja je, kao estetski predmet, cjelovita, a ne fragmentarna, odvojiva od ostaloga jer je Marulić poštuje zahtjev da djelo odjeljuje od ostaloga kozmosa kako bismo ga mogli doživjeti i razumjeti njegovu poruku. Svi dijelovi su usklađeni i ujednačeni, a spjev ima unutar-nju jasnoću i sjaj.

dr. sc. **Martina Kolar Billege**, doc. – dr. sc. **Vesna Budinski**, doc.
– **Ivana Dubovečak**, prof. – **Marija Papa**, prof.

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – OŠ Eugena Kvaternika,
Velika Gorica

Recepcijsko-produkcijske sastavnice mikrostrukturiranoga metodičkog modela Marulićeve *Judite* u nastavi Hrvatskoga jezika

Djelo Marka Marulića *Judita* pripada antologijskoj hrvatskoj književnosti, a u suvremenom se obrazovnom kontekstu relativizira primjerenost unosa antologijskih sadržaja u nastavni proces. Dosadašnja istraživanja ukazuju na to da se uz primjereni metodički pristup zahtjevni sadržaji mogu svrhovito unositi u nastavu Hrvatskoga jezika te se s pomoću njih mogu može stjecati čitačka pismenost, ali i razvijati čitateljska sposobnost. Glavni je cilj ovoga rada predložiti mikrostrukturirani metodički model interpretacije Marulićeve *Judite* u nastavi Hrvatskoga jezika u 8. r. osnovne škole koji će omogućiti recepciju *Judite* i jezičnu produkciju o kulturološkom sadržaju u govorenom i pisanom modalitetu hrvatskoga jezika.

Istraživanjem će se ispitati mišljenje učitelja hrvatskoga jezika o primjerenosti sastavnica mikrostrukturiranoga metodičkog modela u komunikacijskom metodičkom sustavu. U istraživanju će sudjelovati učitelji hrvatskoga jezika četiriju velikogoričkih i četiriju zagrebačkih osnovnih škola, N = 60. Zavisne varijable bit će konstruirane u petostupanjskoj skali Likertova tipa.

dr. sc. **Ana Šimić**, viša znanstvena suradnica

Staroslavenski institut, Zagreb

Djedovina hrvatske književnosti – o pisanoj kulturi srednje Dalmacije prije Marulića

Ispjevavši četverostruko rimovanu dvanaesteračku *Juditu*, Marulić je zaslužio i dobio naziv oca hrvatske književnosti. Spomenuvši u posveti *Judite* začinjavce, jasno je dao do znanja da nije stvarao ni iz čega, tj. da njegovo djelo izranja iz bogate ranije knjiške i književne djelatnosti. Polazeći od srednjovjekovnih spomenika na svima trima hrvatskim povijesnim pismima (latinica, glagoljica i ćirilica), u radu se interpretira zašto nije nimalo neočekivano da je baš srednja Dalmacija iznjedrila oca hrvatske književnosti. Cilj je interpretacije ukazati: 1) na kontinuitet razvoja hrvatske pisane kulture, 2) na tropismenost kao jednu od temeljnih značajki hrvatskoga kulturnog identiteta, 3) na prakse standardne pismenosti (čitanje i pisanje) kao jamstva napretka pojedinca, zajednice i naroda. Tekuća Godina čitanja obvezuje da se o navedenim idejama promišlja upravo na Marulićevu primjeru.

dr. sc. **Zdravka Skok**, prof.

Gimnazija Josipa Slavenskog, Čakovec

Semantički frazemi u Marulićevoj *Juditi*

Hrvatska se frazeološka istraživanja, kao dio leksikoloških, pojavljuju tek krajem prošloga stoljeća, uglavnom se temeljeći na korpusu frazema određenoga idioma. Rijetki su radovi u kojima se književna djela analiziraju frazeološki. Marulićeva *Judita* predmet je brojnih radova u kontekstu starije hrvatske književnosti ili pak povijesti hrvatskoga jezika. Međutim, frazeoloških analiza toga djela, izuzev Moguševih, gotovo da i nema. Ovim se radom nastoji ukazati na nedostatak frazeoloških analiza književnih djela u okviru njihovih lingvostilističkih interpretacija.

Frazem se kao osnovna frazeološka jedinica proučava strukturno, sintaktički i semantički. Strukturna analiza frazema podrazumijeva njegov gramatički sastav, sintaktička određuje ulogu frazema u gramatičkom ustrojstvu rečenice, dok se semantička analiza odnosi na preispitivanje značenja frazema s obzirom na njegove sastavnice ili pak konceptualno.

U ovom se radu frazemi analiziraju semantički, s obzirom na sastavnice te se uspoređuju sa suvremenim hrvatskim frazemima.

dr. sc. **Lucijana Armanda Šundov**, doc.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Što je Pavličiću Marulićeva *Judita* u romanu *Pokora*?

Autorica iznosi tezu kako Pavličić u svojem fantastičnom trileru *Pokora* uspostavlja intertekstualni odnos s Marulićevom *Juditom* kako bi preispitao mjesto književnoga kanona u suvremenosti. U interpretaciji romana autorica članka fokusira se na nekoliko ključnih pripovjednih postupaka koji koreliraju s postmodernizmom, iako nisu njegovo isključivo obilježje. Radi se o intertekstualnosti, metanarativnosti, miješanju fikcije i faksije koji proizlaze iz dijaloga s književnom tradicijom. Također se zaključuje kako su razina oblikovanja likova i fabule podređene širim čitateljskim krugovima pa zato čine roman popularnim krimićem, dok je idejno-tematska razina subverzivna i vezana je uz obilježja fantastične književnosti. Koristeći se navedenim postupcima, Pavličić ne preispituje samo ulogu književne tradicije u suvremenosti, već i ulogu koju u procesu kanonizacije i očuvanja tradicije imaju književne institucije i politika.

dr. sc. **Ana Mihaljević**, znanstvena suradnica – **Igor Medić**, prof.

Staroslavenski institut, Zagreb – Klasična gimnazija, Zagreb

Dva *Juditina* lica – Marulićev izvornik i Grčićev prepjev u nastavi Hrvatskoga jezika

U suvremenim raspravama o srednjoškolskoj nastavi književnosti u predmetu Hrvatski jezik, koje su naglašavale važnost razvoja mladoga čitatelja, nerijetko se postavljalo i pitanje o opravdanosti analize i interpretacije kanonskih djela starije hrvatske književnosti u izvorniku. Također, u istim raspravama nerijetko se promicao ne samo komunikacijski i funkcionalni pristup obradi jezičnih sadržaja nego i integracijski pristup koji bi što češće povezivao tradicionalno nerijetko strogo odvojenu nastavu jezika, književnosti i izražavanja. Potaknuto tim raspravama, izlaganje će prikazati usporedbenu gramatičku analizu odabranih dijelova izvornika Marulićeve *Judite* i prepjeva epa na suvremeni hrvatski jezik iz pera Marka Grčića. Izlaganje pritom ima dva cilja. Prvi je opisati pojedina morfološka i tvorbeno obilježja u dvama tekstovima te istražiti njihovu stilogenost u dvama jezičnim kontekstima, a drugi je – na podlozi tako izvedene analize – obraditi odabrane ulomke kao moguće lingvodidaktičke predloške namijenjene srednjoškolskoj nastavi Hrvatskoga jezika, u skladu s predmetnim kurikulumom za gimnazije, prema kojemu su Marulićeva *Judita* te morfološki i tvorbeni sadržaji obuhvaćeni ishodima u trećemu razredu gimnazije.

Irena Sačić, prof. – Sanja Budimir, prof.

Tehnička škola, Šibenik

Projekt *Judita* – integrirana nastava Povijesti i Hrvatskoga jezika

Povijest je predmet čiji se sadržaji uspješno mogu povezati s drugim nastavnim predmetima kroz osmišljavanje projekata i primjere dobre prakse. Prema kurikulumu Povijesti učenik, među ostalim, »...razumije važnost očuvanja zavičajne, nacionalne i svjetske kulturne, povijesne i duhovne baštine«. U tom kontekstu osmišljen je projekt *Judita* – integrirana nastava Povijesti i Hrvatskoga jezika. U projektu sudjeluju učenici 2.e razreda Tehničke škole Šibenik, smjer Arhitektonski tehničar.

Ciljevi projekta:

- objasniti povijesni kontekst vremena u kojem je *Judita* nastala
- interpretirati lik *Judite* kao biblijske junakinje i renesansne Madonne
- aktivno učiti, razvijati kritičko i kreativno mišljenje te komunikacijske i socijalne vještine.

Aktivnosti učenika:

- na nastavi Povijesti učenici će, podjeljeni u dvije grupe, temeljem odabranih povijesnih izvora objasniti povijesni kontekst u kojem je *Judita* nastala
- na nastavi Hrvatskoga jezika učenici će, podjeljeni u dvije grupe, analizirati djelove *Judite* kao biblijske junakinje i renesansne Madonne
- učenici će napraviti strip o *Juditi* (prostoručno crtanje i digitalni alat Storyboard).

Maja Sokač, prof.

Gimnazija Karlovac

Imagološko čitanje Marulićeve *Judite* – proširivanje mogućih okvira učeničke recepcije

Rad pristupa iščitavanju Marulićeve *Judite* imagološkim alatima. Središnja teza rada polazi od strukture naracije Marulićeva epskoga spjeva za koju ćemo nastojati dokazati da prati postavljene dihotomije binarnosti. U prvom dijelu rada analizirat ćemo autopredodžbe i heteropredodžbe u djelu te stereotipe koji proizlaze iz binarnoga seta razmišljanja. Suprotstavit ćemo dva imagotipa: Juditu, koja je rezultat mitologizacije lika u svrhu konstruiranja nacionalnog identiteta, i Holoferna, čiji je lik oblikovan prema postulatima Drugoga. Analizirat ćemo kako Marulić kolektivnim kršćanskim imagotipom artikulira glasove onih s donje strane binarnoga para podređeni – nadređeni dajući im kršćansku eshatologiju kao iskupljenje u odnosu na postojeću stvarnost. U analitičkom dijelu rada aktualizirat ćemo problematiku djela proširivanjem okvira učeničke recepcije epskoga spjeva, pri čemu ćemo metodički prikazati nastavni sat obrade *Judite* u kojem je naglasak stavljen na kritičko sagledavanje binarnoga načina razmišljanja.

Rina Vidović, prof.

Srednja škola, Supetar, Brač

***Judita* Marka Marulića – arhetipski i feministički pristup djelu (s metodičkim primjerima)**

Povodom 500. obljetnice prvotiska biblijsko-religioznoga epa *Judite* pjesnika Marka Marulića u svom izlaganju uvodno ću se referirati na svoje iskustvo nastavnice hrvatskoga jezika u obradi toga lektirnog djela u nastavi. Pri tome ću ukazati na doživljaj i recepciju lika *Judite* kod srednjoškolskih učenika. Također, pristupit ću djelu s arhetipskoga i feminističkoga gledišta usporedivši ga s originalnim biblijskim predloškom. Uz petrarkistički utjecaj, analizirat ću i antičke te biblijske prikaze žena koje se uglavnom pojavljuju u kumulativnoj stilskoj figuri, tzv. katalozima. Uzevši u obzir odnos prema *Juditi* kroz povijesna razdoblja, bavit ću se njezinom dualnom strukturom ličnosti. Naime, ona je paradoksalno i Dalila i Madona, i Perzej i Gorgona. Dio svojega izlaganja posvetit ću motivu pogleda (koji zadivljuje, inspirira, snaži ili pak skamenjuje, nagoviješta smrt i ubija) te motivu obečaćenja (žena, grada, hramova). Na kraju ću ponuditi mogućnosti drukčijega metodičkog pristupa Marulićevoj *Juditi*.

Lucija Mlakar, mag. edu.

OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok

Judita kao simbol moderne žene koja se bori za svoja prava

U svrhu istraživanja učeničke recepcije kanonskoga djela »*Judite*« Marka Marulića učenicima osmih razreda dodijeljen je istraživački zadatak u kojem će, čitajući kanonsko djelo *Juditu* Marka Marulića, pokušati razumjeti svrhovitost *Judite* kao snažne žene koja je spasila svoj narod te je pokušati aktualizirati. Svojim će radovima učenici istaknuti važnost pojedinca, u ovom slučaju žene, u promjeni poretka i svijeta. Nakon zajedničke interpretacije epa, a među ostalim i nijemoga filma iz 1914. napravljena po istoimеноm biblijskom predlošku, učenici će biti motivirani na stvaranje poveznica između dvaju svjetova koji nisu toliko različiti – svijet u kojem se narod borio za samostalnost i moderni svijet u kojem se pojedinci bore za svoja prava. Marulićevu *Juditu* učenici će pokušati prikazati kreativnim radovima (međupredmetna povezanost s Likovnom kulturom) tako da novinarskim radom istraže ženska prava i prikažu ih uz pomoć moderne tehnologije i digitalnih aplikacija (npr. TikTok koji je vrlo aktualan kod mladih).

Andelka Rihtarić, prof.

OŠ Vladimira Nazora, Sveti Ilija

Koliko Judita živi u *Juditi*?

U prvome će se dijelu izlaganja prikazati ishodi usporednoga čitanja biblijske Judite i Marulićeva spjeva. Pitanja su na koja se traži odgovor možemo li te dvije Judite čitati na isti način te možemo li odgonetnuti kako je biblijsku Juditu čitao Marulić.

Istražujemo kakva je žena Marulićeva Judita, koju on, usred prijetnje jedne od najokrutnijih vojska u povijesti ratovanja, uzdiže na prijestolje uzornosti želeći tako vidjeti svoj zavičaj slobodnim poput Betulije nakon Juditina herojskoga čina. Koja je simbolika sadržana u činjenici da usred ratnoga vremena Marulić za uzor ističe – ženu?

U drugome se dijelu izlaganja postavlja pitanje koliko je Judita razumljiva i prihvatljiva danas mladima – u svijetu razmrvljenih i razdijeljenih percepcija stvarnosti i nejunačkome vremenu. Govore li Judite iz doba prije 2500 godina i prije 500 godina jezikom koji danas mogu i žele razumjeti mladi?

Sanja Tomazić Krotin, prof.

Industrijsko-obrtnička škola, Sisak

Marulić u industrijskoj zoni

Industrijsko-obrtnička škola Sisak obilježava 500 godina Marulićeve *Judite* školskim projektom – Marulić u industrijskoj zoni.

Projekt je rezultat korelacijske povezanosti nastave Hrvatskoga jezika i stručnih predmeta te Praktične nastave učenika koji se obrazuju za industrijska i obrtnička zanimanja. Tijekom projekta učenici će ostvariti sljedeće ishode.

Uskladiti naredbe, kreirati i dizajnirati crtež (ilustracije u tiskanom izdanju *Judite*) u zadanom formatu AutoCAD-a. Objasniti svojstva legura obojenih metala i navesti utjecaj vanjskih čimbenika na legure obojenih metala (spomenik Maruliću). Čitati tehničku dokumentaciju, sheme i nacрте te uporabiti računalni programa za CAD/CAM, rad na CNC strojevima (kutija za nakit).

Ručno obrađivati limove (svitak za tekst). Lemiti neispravne elektroničke dijelove i izraditi kreativne uratke (Juditin nakit). Interpretirati biblijsku knjigu *Judita*. Interpretirati Marulićevu Juditu, portretirati književni lik, istražiti jezične osobitosti izabranih dijelova teksta na značenjskoj razini, sastavljati 12-erice prema zadanom obrascu, sastaviti bibliografiju dostupnih izdanja u Sisku; uporabiti digitalne alate i postaviti izložbu u NKČ Sisak te sudjelovati u Noći knjige 2021. Snimiti digitalni zapis aktivnosti učenika i nastavnika uključenih u projekt.

Projekt je u tijeku i predviđeno je da prvi dio završi do 15. travnja 2021. Učenici rado sudjeluju jer već imaju iskustva u sličnim projektima, prihvaćaju zadatke i ostvaruju predviđene ishode povezujući čitanje Marulića i struku.

Recepcija *Judite* u nastavi Hrvatskoga jezika

Judita je kapitalno djelo hrvatske književnosti. Velika interpretativna moć tog djela omogućuje nastavnicima da kanonski tekst što bolje približe učenicima. Razgovarajući s učenicima drugoga razreda trogirske gimnazije o tom lektirnom naslovu, ustanovila sam kako je *Judita* ostavila snažan dojam na njih. Iako su čitajući djelo naišli na određene jezične barijere, djelo im se sviđelo zbog sadržaja. Juditu su doživjeli kao vrlo emancipiranu ženu, a čitanje ih je potaknulo na razmišljanje o opravdanosti njezina čina. Stoga sam organizirala raspravu. Rasprava je koncipirana tako da je jedan dio razreda trebao prikazati Juditu onako kako je vidi Marko Marulić, a drugi dio Juditu kako je prikazuje Miro Gavran u svojoj obradi. Odlučila sam se za navedenu govornu vježbu kako bi učenici razvijali svoje komunikacijske sposobnosti, što smatram iznimno važnim. U radu ću predstaviti spoznaje do kojih su učenici došli, a sve su potkrijepili citatima iz djela. Grupa koja je čitala Marulićev tekst, predstavila je Juditu kao vrlo pobožnu i požrtvovanu ženu koja želi osloboditi svoj narod. S druge strane, Gavranova je *Judita* emancipirana, moderna žena koja »iskače iz zadanih tračnica«. Tijekom rasprave postavljala su se mnoga životna pitanja, kao što je npr. treba li se pojedinac žrtvovati za zajednicu ili gledati svoju dobrobit. To dokazuje činjenicu kako je ovo djelo itekako aktualno, unatoč tome što je pisano davno. Smatram kako je cilj nastave književnosti propitkivati životna pitanja o kojima možda nikada ne bismo razmišljali da nismo pročitali određeno djelo. Taj je cilj Marulić ispunio i zato i danas nalazi put do čitatelja, što dokazuje i provedena rasprava.

Odlukom sudaca rasprave pobijedila je grupa koja je prezentirala Marulićevu Juditu.

Rad donosi temeljitu psihološku karakterizaciju Marulićeve i Gavranove *Judite*, onako kako su to argumentirali učenici. Učenici su raspravljali i o tome koliko se društvo promijenilo od Marulićeva do Gavranova vremena, što po njima jako utječe na prikaz *Judite* u tim djelima. Pretočit ću na papir neke njihove misli o tome.

Spoznaje do kojih sam došla dokazuju hipotezu kako je *Judita* nezaobilazna u nastavi književnosti te da su učenici sposobni za cjelovito čitanje djela, ali i promišljanje o njemu.

Marina Marijačić, prof.

OŠ Smiljevac, Zadar

Marulićeva *Judita* – metodički izazov učiteljima i nastavnicima Hrvatskoga jezika

U izlaganju ću ponuditi cjelovit metodički model obrade Marulićeve *Judite* od prvoga razreda osnovne do završnoga razreda srednje škole. Različitim metodičkim postupcima i drugim prikladnim sredstvima pokazat ću da je moguće *Juditu* obraditi u cjelokupnoj okomici obrazovnoga sustava osnovne i srednje škole na načelima primjerenosti i postupnosti. Ta će načela biti razvidno postavljena i oprimjerena u četiri razvojna stupnja uz odgovarajući metodički instrumentarij, čime bi se promijenila percepcija *Judite* kao dalekoga i zahtjevnog djela. U drugome dijelu izlaganja četiri će faze metodičkoga postupka biti raščlanjene: od informativne razine, potom recepcije *Judite* s fokusom na elemente bajke i njihovu svrhu i pouku, do obrade dijela epa u izvornome obliku uz usporedni prijevod, te na kraju obrazovne okomice – pristupit će se cjelovitome tekstu uz prikaz utjecaja *Judite* na suvremene autore.

Goran Krapić, prof.

Gimnazija Andrije Mohorovičića, Rijeka

Ivan Meštrović i razna Marulićeva lica u nastavi Hrvatskoga jezika

Meštrovićev kip na Voćnome trgu u Splitu mogao bi olakšati razumijevanje Marulićeve *Judite* na satima Hrvatskoga jezika te autora i navedeno djelo približiti mladim čitateljima 21. stoljeća. Spomenik bi mogao poslužiti kao izvrsna motivacija. Učenici iz različitih dijelova Hrvatske preko njega utvrdili bi mjesto Marulićeva rođenja i piščevu povijesnu važnost. Uoči interpretacije Marulićeva djela o kipu bismo mogli razmišljati kao o Meštrovićevu autoportetu. Kiparovo djelomično poistovjećivanje s piscem potaknulo bi nas na sličan postupak tijekom čitanja epa. Mogli bismo, naime, tragati za Marulićevim sličnostima s Juditom, povezati ih, primjerice, na temelju erudicije, ugleda, brige za bliske osobe ili smisla za lijepo. Nakon utvrđivanja dodirnih točaka bilo bi dobro pažnju usmjeriti na suvremenost te aktualizirati Marulićevu ostavštinu. Na postolju Meštrovićeva kipa nalaze se Ujevićevi stihovi koje bismo mogli interpretirati te uvidjeti Marulićev utjecaj na hrvatske književnike. Učenicima bismo nastavu mogli učiniti zanimljivijom i zamišljanjem raznolikih situacija u kojima je Voćni trg u središtu pozornosti. Primjerice, mlađi se fotografiraju ispred kipa te saznaju o Marulićevoj važnosti u hrvatskoj i europskoj povijesti, uočavaju Gavranovu »Juditu« i Milinovićev »Marulov san« u izlogu obližnje knjižare te plakate za operu Frane Paraća. Sve ih to može navesti da postupe kao Meštrović i dožive Marulića kao nekoga bliskog, još uvijek prisutnoga, te razmisle kako bi se on ili njegova Judita snašli u Hrvatskoj 21. stoljeća – teškim situacijama kada je potrebno umirivati bližnje i pomagati im (primjerice, tijekom koronakrize ili učestalih potresa na početku 2021.).

Danijela Baćilo, prof.

Srednja škola, Metković

Juditin poučak

U izlaganju se u obliku pisca Marku Maruliću kao ocu hrvatske književnosti otkriva i aktualizira uzornost Juditina lika. Autorica se koristila člankom patera Nike Bulića, *Ženska ruka* (https://amdg.ffrz.hr/olimp/judita_olimp.pdf). Izlaganjem se nastoji pobuditi mlade na aktivan odnos prema stvarnosti i ohrabriti ih u izazovnim vremenima u kojima su osamljeni, izloženi depresiji i izolaciji, uskraćeni za puninu svoje mladosti.

Stanislava Bakić, dipl. učit. – **Jelena Fujs**, prof.

OŠ Ive Andrića, Zagreb

Na izvoru hrvatske književnosti (Čitamo *Juditu* – stvaramo s Marulićem)

Skoro svako književno-umjetničko djelo moguće je obraditi na više razina i s više vrsta pristupa. Posebno značajne obljetnice i djela iz hrvatske književne baštine redovito obilježavamo provodeći razne aktivnosti u Osnovnoj školi Ive Andrića. U povodu 500. obljetnice objavljivanja *Judite* Marka Marulića ostajemo vjerni toj praksi. Kroz međupredmetne aktivnosti, kao i kroz aktivnosti u izvannastavnim aktivnostima te projektima, obilježavamo tu značajnu i važnu obljetnicu.

Biblijska Judita bila je inspiracija i Marku Maruliću pa je tako i nama to bilo polazno nadahnuće da u obilježavanje krenemo upravo kroz predmet Vjeronauka, a zatim nadograđujemo na satovima Hrvatskoga jezika i izvannastavnim aktivnostima (i u razrednoj nastavi), prožimajući je od projekta *Dani hrvatskoga jezika* do projekta *Feste od knjige i čitanja*. Sve je to uklopljeno i u događanja vezana uz Godinu čitanja.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency